

Vi søker Norad om støtte til nytt prosjekt med VEDCO

Venner av Uganda har søkt Norad om støtte til et nytt prosjekt i Luwero og Nakasongola. Søknaden gjelder et treårig prosjekt fra 2008 til 2010.

Det nåværende prosjektet fases ut i 2007. Så langt har det gitt opptil 17.000 mennesker det som kalles «food security level». Det vil si de har fått nok mat. Det var opprinnelig målet for målet for perioden 2005 - 2009.

Prosjektkomiteen inviterte i høst et medlem av styret med på reise til Uganda. Frøydis Guldahl ble med. I denne utgaven av Uganda-Nytt forteller hun om reisen. Her presenterer vi også det nye prosjektet.

En ny hjelpeinstruktør i Kalagala subcounty har fått sitt diplom for vel gjennomført kurs, pluss utstyr for å klare jobben. (Foto Frøydis Guldahl)

Høstmøte

Høstmøtet er **torsdag 29. november kl. 18**
i lokalene til Oslo Arbeidersamfunn,
Arbeidersamfunnets plass 1
(ved gamle Sentrum kino)
inngang fra Torggata

Det blir blant annet orientering om det nye prosjektet og en rapport fra et besøk hos familier som får støtte gjennom vårt nåværende prosjekt.
Velkommen!

Lederens spalte

Et veiskille?

Av Tore R. Semb

En ny søknad er sendt til Norad for «Poverty Alleviation through Commercialization of Agriculture» (PACA), i samarbeid med VEDCO. Tre mann fra prosjektkomiteen (PK) og Frøydis Guldahl fra styret reiste til Uganda i august. Frøydis for å studere det pågående VEDCO prosjektet, og de andre for å gjennomføre sin årlige prosjektgjennomgang med VEDCO, avholde et prosjektseminar og for å sy sammen et nytt prosjekt i samarbeid med VEDCO.

Søknaden ble sendt styret til behandling og godkjenning et par dager før den måtte innleveres til Norad. Søknaden ble meget bra, og styret gir PK honnør for å ha fått til en så gjennomarbeidet søknad. Ros skal de også ha for å ha utarbeidet et aldeles utmerket «Executive Summary», som på en grei og oversiktlig måte beskriver prosjektet. Det er naturligvis ikke på noen måte sikkert at Norad vil støtte dette prosjektet, men jeg har stor tro på det og er som alltid optimistisk.

Prosjektet er en videreføring av det pågående VEDCO prosjektet. Men det har nye komponenter og legger sterkere vekt på fattigdomsbekjempelse, kommersialisering og etablering av jordbruksorganisasjoner, samt bredere støtte til de svakerestilte gruppene. Prosjektet har en total kostnadsramme på kr 1,7 millioner, eller kr 570 000 per år i snitt. Det vil bli en stor utfordring for foreningen å skaffe til veie disse midlene, men det skal vi med forente krefter og stor giverglede klare.

Inntektene fra medlemskontingenten er dessverre lavere enn vi hadde regnet med. Det kan skyldes mange ting. Blant annet hadde altfor mange av våre medlemmer «glemt» å betale, eller hadde betalt før vedtaket ble gjort om å øke

kontingenten fra kr 150 til kr 300. Derfor satte styret i gang en purrekampanje i sommer. Desverre svarte ikke resultatet helt til forventningene. Vi ligger fremdeles nesten kr 10.000 under budsjett.

Styret skjønte at ytterligere tiltak måtte, til dersom vi skulle få inn nok penger til å dekke egenkapitalen for 2008. Med Frøydis Guldahl som primus motor satte vi i gang med «Sommergris-kampanjen», og resultatet var meget positivt, kr 30.000. I tillegg har vi fått inn andre medlemsgaver på tilsammen vel kr 4000. Egenkapitalen for 2008 er nå sikret. Jeg vil benytte anledningen til å takke våre medlemmer for sjenerøse gaver. Men jeg må også få lov til å minne dere om at mulighetene for å gi gaver med skattefradrag – konto 0539 16 80770. Det enkleste er jo å ordne det slik at banken betaler et fast årlig bidrag, så slipper en det maset hvert år.

Jeg kan også glede dere med å fortelle at Cato sendte en mail i høst og fortalte at lærerboligene i Walukunyu og Kiralamba nå er ferdige. Dermed er den saken ute av verden. Igjen takk til alle dere som bidro til den kronerullingskampanjen vi satte i gang. Den resulterte i ca kr 30.000, nesten nok til å dekke alle kostnadene med lærerboligene. Jeg vil også takke PK og VEDCO, som har tatt på seg oppgavene med anbudsinnhenting og byggekontroll. En takk går også til Cato Lund for hans prisverdige innsats i forbindelse med denne saken.

Jeg tror ikke at vi kan basere oss hvert år på slike innsamlingskampanjer for å skaffe nok inntekter til å drive prosjektene våre. Vi trenger flere medlemmer, derfor har styret satt i gang tiltak for å verve nye medlemmer. Vi, dvs styret og PK, har

snakket en del om å hente inn midler fra bedrifter basert på deres ønske om et større samfunnsengasjement og støtte til blant annet utviklingsprosjekt. Annie Ryan ble i vår sendt på et «fundraising-seminar» i Kristiansand. Desverre har Annie vært syk i hele sommer, så vi har ikke kommen særlig lenger med denne saken.

Denne typen for støtte vil sannsynligvis egne seg best for større bedrifter som vil kunne gi betydelige beløp, og det ville eventuelt kunne gjøre oss mindre avhengig av Norad-støtte. Det vil muligens også sette større krav til vår prosjektadministrasjon, oppfølging og rapportering, en mer profesjonell utviklingsorganisasjon. Vi er i dag en vennskapsforening, hvor veldig mange av medlemmene kjenner hverandre fra «Uganda tiden». Det som knytter oss sammen og sørger for vårt engasjement, er felles opplevelser og erfaringer fra Uganda. Men foreningen er veldig liten, med svært begrensede ressurser. Norad ønsker ikke mange små prosjekt som vil kreve mye administrasjon. Derfor tror jeg at vi i fremtiden enten må samarbeide med andre foreninger, eller utvikle oss videre, basert på finansiering fra donorer. Dette er problemstillinger som jeg håper og tror at vi må begynne tenke gjennom, diskutere og ta en stilling til.

Til slutt vil jeg få takke dere alle for et godt og hyggelig samarbeid i dette året, ønske dere en riktig god jul og et godt nytt år. Spesielt vil jeg på vegne av oss alle sammen få ønske Annie en god og rask bedring.

Venner av Uganda

Postboks 6652 St. Olavs plass
0129 Oslo
www.vau.no
konto nr. 0530 07 84595

Leder: Tore R. Semb, tlf. 67 77 74 05
tore.semb@c2i.net

Nestleder: Annie Ryan,
tlf. 98 26 50 94.
annie.ryan@chello.no

Leder for prosjektkomiteen:
Jan Løvholt, tlf. 66 98 87 58
jan.lovholt@peab.no

Redaksjon/layout Uganda-nytt:
Bodil Bakken, tlf. 900 57 859
bodil.bakken2@chello.no

Redaktør på nett:
Carl Emil Petersen, tlf. 916 03 343
carl.e.p@online.no

«Women are not property. But land is property, which women can own.»

Plakat på
VEDCOs kontor

Justine Muluta ved kjøkken-
hagen sin. Den er en en
Vedco-oppfinnelse.
(Foto Frøydis Guldahl)

På tur med prosjektkomiteen

Av Frøydis Guldahl

I høst inviterte prosjektkomiteen en fra styret i VaU til å være med på prosjektreisen til Uganda, der arbeidet i løpet av 2006 skulle evalueres. Planer for et neste prosjekt skulle også vedtas, i samarbeid med Vedco. Jeg var den heldige. Jeg reiste sammen med Jan Løvholt, Svein Bjørnsen og Karl Solberg til Kampala i slutten av august.

Samarbeidet med Vedco. Nå har VaU i tre år hatt et prosjekt som er forskjellig fra de to landsbyprosjektene vi har gjennomført før. Vi har gått inn i et samarbeid med en ugandisk organisasjon, mens vi før samarbeidet direkte med en landsby. Vår rolle er nå stort sett økonomisk. Vi har ikke lenger kontakt med hver enkelt landsby, men med organisasjonen Vedco.

Vedco er en frivillig organisasjon som ble startet i Luwero etter borgerkrigen i 1987. Den ble startet av universitets-

utdannede ungdommer, noen jordbruksutdanna personer og noen sosialarbeidere. Den begynte som en ren giverorganisasjon. De fant imidlertid snart ut at dette ikke var bærekraftig, og i 1992 starta de Farmer to Farmer Extension. Dette varte til 2000. I 2000 endra de strategi til den gruppestrukturen de har nå. De går bare inn der farmerne allerede har dannet en gruppe. Målet er Food Security og Agricultural Trade.

Vedco finansieres av diverse organisasjoner. En hollandsk organisasjon står for 80 prosent av budsjettet. Vedco er nå en nasjonal organisasjon og har arbeid i fire regioner i Uganda: Central Region, Eastern Region, Northern Region (bare i Apac) og West Nile. VaU finansierer arbeidet til Vedco i to subcounties i Central Region: Kalagala i Luwero, og Kakooge i Nakasongola.

Vedcos arbeidsmåte. Det første målet er at familien skal ha nok mat, Food Security. Når dette er oppnådd, går de videre, og gir farmerne mulighet til å produsere for salg. Vedco tilbyr støtte på fem områder: Griser, høner, bananer, ananas, mais. De tilbyr samarbeid med grupper av farmere, hver gruppe består av ca 30 brukere. Deltakerne velger hver to av disse tilbudene, og de betaler selv halvparten av hva det koster, det de får av planter eller dyr. Det hele fungerer i store trekk som følger:

- **Griser.** De som vil satse på gris, får ei purke og en râne. Drektighetstida er ca åtte måneder. Fire av grisungene gis tilbake til prosjektet. Disse sjekkes for sykdommer og får vaksiner av Vedco, før de kan gis bort til andre. Småbrukeren beholder resten av grisefamilien.

(Forts. neste side)

Har du e-post? Send oss adressen!

Vi ønsker å spare utgifter til porto og kopiering, og oppfordrer vi medlemmene til å sende oss e-postadressene sine. Dermed kan både Uganda-nytt og annen informasjon sendes elektronisk til dem som ønsker dette.

Send din e-postadresse til
bodil.bakken2@chello.no

VaUs kontonumre

Medlemskontingenten

er på 300 kroner per år og betales til konto

0530 07 84595

Pass på at navn følger betalingen slik at den kan identifiseres.

Konto for **gaver med skattefradrag** er

0539 16 80770

Kravet for fradrag er at man gir mer enn 500 kroner i året, og at personnummer oppgis ved betaling.

Forts. fra forrige side:

Bananene på Janes shamba gr

- **Høner.** Folk får kjøpt høner og kan selge eggene. Når ikke hønene legger særlig mange egg lenger, kan de selges eller spises.
- **Bananer, ananas og mais.** Her får også brukerne tilgang til planter, og må gi tilbake stiklinger (bananer og ananas).

En bananshamba. Vi besøkte tre grupper som vi støtter. På bananshamben til Jane Nakanwagi ble arbeidet ledet av RDE (Rural Development Extensionist), det vil si hjelpeinstruktør Agnes Kyazze. En gang i uka møtes hver gruppe og arbeider sammen på farmen til en av deltakerne. Ordningen med hjelpeinstruktører er slik: Hver gruppe velger to personer som får utdanning av Vedco. De får lære om husdyrhold og plantestell. Dette skal de bringe videre til gruppa. På denne nye shamben til Jane så vi at det vokste mye bedre enn på den shamben hun hadde før.

Grisene til Muluta Justine. Muluta Justine er medlem i gruppa som steller bananene, og hun fulgte oss bort til sin lille gård, der vi først fikk se grønnsakhagen, som er en Vedco-oppfinnelse. Den er bygd opp av murstein og er ca 2 meter i diameter. Den plasseres rett ved huset, slik at den som lager mat kan stikke bort og hente grønnsaker til middagen mens hun lager maten. Alt avfallsvann fra kjøkenet helles også i denne hagen. I midten er det gravd et hull med drenering. Her helles alt vannet. Hullet er dekket til, og vannet fordampes ikke, slik som når vi vannet på overflaten, det siver ut til alle plantene. Snedig.

Justine har nok mat til familien, men trenger skolepenger til barna. Selv har hun fullført P7 og snakker bra engelsk. Justine hører til de skeptiske. Hun har avslått samarbeid med diverse NGO-er før. Hun stoler ikke på dem. De har forlatt folk i samme situasjon, uten noen forbedring, sa hun. Vedco er den første organisasjonen hun har inngått samarbeid med. Justine er fremdeles litt skeptisk og har Vedco på prøve.

Justine fikk to griser av Vedco i februar. Purka var drektig, og de ventet på nedkomsten da vi var der. Det er et problem med veterinærer, de er få, og vanskelig å få tak i. Vedco planlegger en utdanning for barfot-dyrleger som vet om de vanligste sykdommene og kan behandle dem. I framtida håper de å ha to i hver gruppe. Vedco støper gulvet i grisehusene. Gulvet er litt skrått, og har en kum til å samle opp gjødsel. Vedco anbefaler

enkleste teknologi på resten. Ikke murvegger og bølgeblekk, men netting og staur, og grastak. Det skal ha den standarden de er vant til. Man trenger ingen annen teknologi enn den folk har kontroll over sjøl.

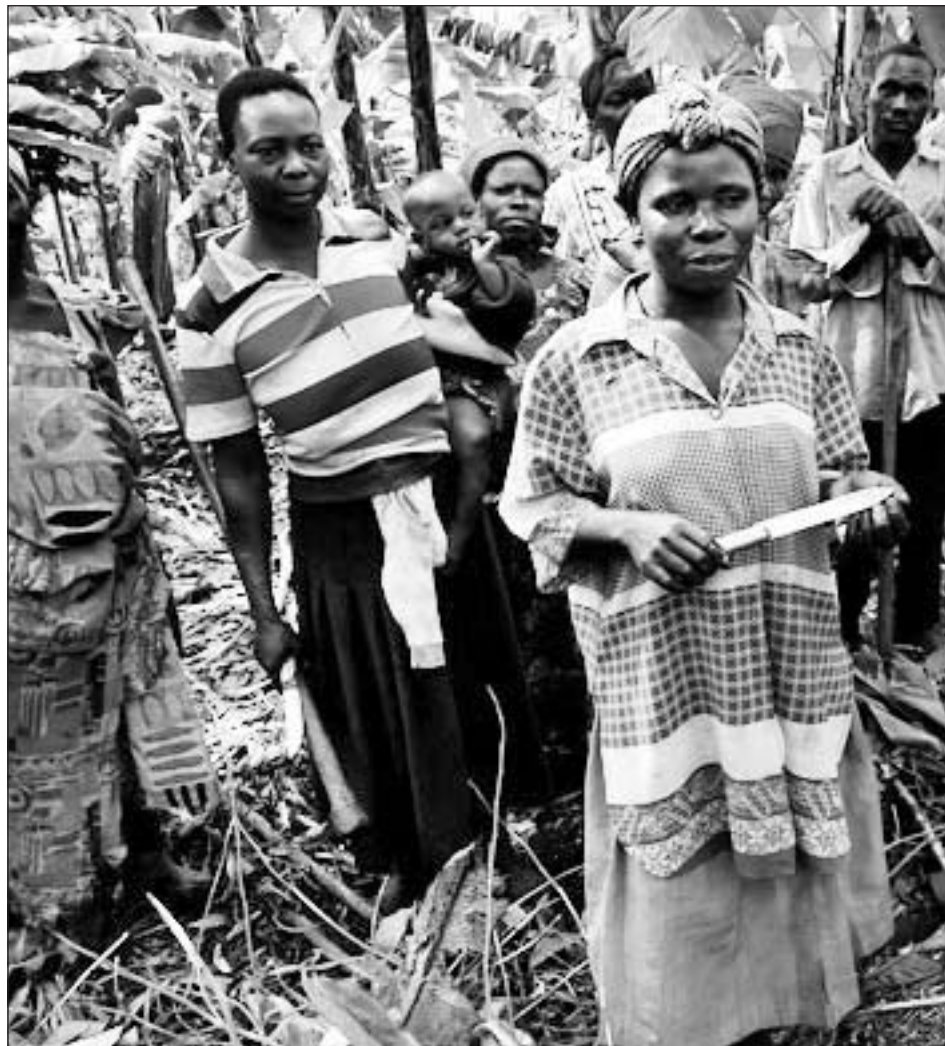
Egg i Kabale. Vi besøkte farmen til Peter og Debora Kayizzi i Kabale. Gruppa deres satser på høner og ananas. De starta samarbeidet med Vedco i 2007. Da vi kom, satt alle kvinnene sammen i skyggen og vaska egg og stabla dem i brett. Mennene satt bak og så på. Gruppa har til sammen 400 høner. Hver uke samler de 38 brett med egg. Alle selges til en skole 7 kilometer unna, i Tangala. Det er mennene som sykler til skolen med brettene. Jennifer, en av Vedco-lederne, fortalte oss etterpå at dette kunne føre til konflikter. Kanskje spiser mennene litt av lasset, sa hun. Det hadde vært fint om kvinnene kunne selge eggene sjøl.

Debora holdt takketale. Hun takket Venner av Uganda for støtten. Og hun takket Vedco fordi de overførte pengene til dem og ikke beholdt dem sjøl.

Vitnemål til nye RDEs i Kalagala subcounty. Det var 20 hjelpeinstruktører som skulle få vitnemål for gjennomført kurs og bestått eksamen. Vedco hadde hatt kurs for 32 personer, og 20 besto prøven. De andre får prøve en gang til. Alle kandidatene hadde kledd seg i sin fineste stas, og alle hadde en t-skjorte utpå, med logo fra Nofu (Norwegian Friends of Uganda) og fra Vedco.

Det første vi så foran forsamlingshuset til Kalagala subcounty var en rad av sykler og trillebåre. I trillebårene lå en spade, en hakke, en vannsprøyte og sykkelpumpe. Det skulle deles ut til kandidatene, som alle satt benket under et stort tak.

Det hele var administrert med

Agnes Kyazze sammen med gruppa si i bananshamben til Jane Nakanwagi.

For godt

(Begge foto Frøydis Guldahl)

taler og musikk. Taler fra Nofu, fra Vedco, fra en representant for kommunen og fra Luwero county. Den talen som gjorde størst inntrykk på meg, var takketalen fra de nye hjelpeinstruktørene. Sofia Bakananja takket på vegne av alle med en meget personlig tale. Hun takket Vedco fordi det nå hadde blitt likestilling i hennes familie. Nå jobbet hun sammen med mannen sin. Hun sa: – Nå er alt så annerledes at jeg nesten ikke husker hvordan det var før. Hun skrøt spesielt av Enoch, som hadde lært dem så mye. Enoch er den fra Vedco som hadde den nærmeste kontakten med gruppene i Kalagala. Sonja anbefalte alle å arbeide sammen med Enoch!

Etter alle talene var det utdeling av vitnemål. Vi norske fikk også æren av å dele ut vitnemål, sykkel og redskap til noen. Det var både morsomt og rørende. Alle var glade, og det var høy stemning, med klemming og lykkeønskninger.

Frøydis' rapport fortsetter

Besøk i Walukunyu

Cato, Betty og jeg besøkte Walukunyu, vår aller første samarbeidslandsby, lørdag 8. september. Catos viktigste oppgave var å inspisere den nye lærerboligen som ikke hadde blitt ferdig da vi avsluttet prosjektet vårt. Jeg skulle hente brev fra elevene for å levere til deres vennskapsskole, Vevelstad skole i Ski. Men det viktigste var at jeg skulle treffe kvinnegruppa, som vi startet samarbeidet med for 13 år siden, og som Betty fremdeles besøker og underviser hver lørdag. Og jeg ønsket å treffe kuene.

Lærerboligene. Det er tre stykker. Den siste, som vi samla inn penger til i fjor, er nå så godt som ferdig. To snekkere holdt på å tilpasse de to siste dørene. Hvert hus har fire små rom på 10-12 kvadratmeter. Nå har de så mange lærere at hver lærer bare får ett rom. Det er jo egentlig OK for en lærer. Men når læreren har sju barn, blir det litt trangt i blant.

Kvinnegruppa. Møtet med kvinnegruppa og Betty foregikk i et klasserom. Gruppa har 15 aktive medlemmer. Alle 15 var der nå. De hadde gjort seg flid til dette møtet. Alle hadde pynta seg. De hadde tatt med seg sakene de hadde laget, det var kurver og vesker og barneklær. Chairwoman Edinansi N. Senyonga leste opp statusrapporten for gruppa: Denne rapporten var også imponerende, meget innholdsrik, og meget saklig. Hun hadde skrevet den selv. Før vi ble kjent med dem, kunne Edinansi verken lese eller skrive. Nå skrev hun hele rapporten med en nydelig håndskrift.

Edinansi N. Senyonga leser statusrapporten, som hun selv har skrevet. Til venstre Naynsoko Mary.

- De har nå 270 000 shilling i banken.
- De eier 13 kuer. Dagros (her: Dogras) er den eldste. Litago ble solgt for 320 000 shilling ved juletid i fjor. Pengene ble brukt til å kjøpe en kvige for 112 000 shilling. Resten delte gruppa. De eier kuene i fellesskap. De passer på kuene etter tur. Det er gruppa som i fellesskap bestemmer hvem som skal få en ledig ku eller kalv. Så lenge de passer kua, får de melka. Hver ku melker 2-3 liter hver dag.
- De har 8 bikuber, som de høster to ganger i året. De gir litt av honningen til barna, resten selger de. De får 20 000 shilling hver gang.
- De syr barneklær. Den ene symaskinen har gått i stykker. Betty lovet å ta den med til Kampala og få ordnet det. De som kunne bruke symaskinen, underviste andre kvinner i å sy.
- Bananhagen går bra, det har regna en god del i det siste.
- Vannpumpa fungerer bra. Det er distriktet som har ansvar for driften av den.

Vi gikk med gruppa rundt i området og så mange av kuene, de er en god del tynnere enn norske kuer. Vi så bikubene, selv om vi ikke torde gå særlig nær, ugandiske bier er visst svært hissig. Vi så at vannpumpa var i bruk. Og vi så bananhagen og andre hager. Betty har lært dem å lage kompostgjødsel. Denne bananhagen er et forsøk, det er ikke vanlig å dyrke matoke i dette området. Når stiklingene blir store nok, skal Naynsoko Mary, som har ansvar for de 70 bananplantene, overlate stiklinger til andre. Naynsoko Mary er den eldste, og nær 70 år gammel, men den mest aktive i kvinnegruppa, hun drar de andre med seg.

Det hadde vært fint om Vedco kunne lære dem å lage kjøkkenhager med grønnsaker.

Jeg var ved godt mot da jeg dro fra Walukunyu. Kvinnegruppa er fornøyd og klarer seg. Da vi begynte dette prosjektet, hadde vi egentlig trodd at de skulle ha klart å komme enda lenger med å produsere for salg etter så lang tid. Jeg håper at Vedco ikke helt vil slippe dem, men at de vil ta litt vare på denne gruppa også, selv om de ikke ligger i et Vedco-distrikt. For Vedco er faktisk ganske mye flinkere enn oss til å få til virksomhet som skaffer penger til familiene.

Nytt prosjekt i samarbeid med VEDCO

Av Jan Løvholt,
leder av prosjektkomiteen

Prosjektkomiteen for det pågående prosjektet i Luwero/Nakasongala har, med aksept fra styret i VaU, utarbeidet en søknad til Norad om et nytt treårig prosjekt i Uganda for årene 2008 – 2010: «Poverty Alleviation through Commercialization of Agriculture».

1. Bakgrunn

VaU mottok i januar 2006 bekreftelse fra Norad på forlenget støtte til vårt pågående prosjekt i Luwero/Nakasongala, på betingelse av at prosjektet ble faset ut i 2008, i stedet for 2009, som opprinnelig planlagt. Vi fikk ingen reell forklaring på årsaken til denne endringen.

Samtidig ble vi og tre-fire andre organisasjoner invitert til Norad for å bli informert om Norads nye strategi om treårige prosjektavtaler. Denne nye modellen har blitt prøvet ut på noen av de større samarbeidspartnerne til Norad, og går i korte trekk ut på at en søker for tre år, med delbudsjetter pr år. Forutsatt at søknaden godkjennes, trenger vi ikke søke på nytt hvert år, slik som nå, men rapporterer som før og ber om utbetaling innenfor de godkjente budsjetter. Norad åpnet for at vi kunne søke fom 2008.

2. Valg

Ut fra samtaler med Norad sto vi i prinsippet overfor to muligheter:

- a. Fortsette pågående prosjekt med utfasing i 2008, og deretter søke på et nytt prosjekt i et annet geografisk område i Uganda.
- b. Fase ut pågående prosjekt i 2007 og utarbeide søknad for et nytt treårig prosjekt, basert på de samme familiene som vi nå jobber med, men med en klart endret "faglig" profil.

Vi utarbeidet et notat til Norad i juli, der vi skisserte hvordan prosjekt 2b kunne etableres. Vi fikk positiv respons fra Norad på vårt forslag, og etter innstil-

Neste generasjon er klar. (Foto Jan Løvholt)

ling til styret i VaU fikk prosjektkomiteen fullmakt til å gå for en søknad om et nytt treårig prosjekt i Luwero/Nakasongala.

3. Prosessen videre

Vi valgte denne gangen å involvere vår samarbeidspartner VEDCO helt fra start i søknadsprosessen. VEDCO kom tidlig med innspill til innholdet i et nytt prosjekt, og vi planla i detalj to seminarer med nøkkelpersoner i VEDCO i forbindelse med vårt årlige møte i Kampala i august/september. Målsettingen var å beslutte endelig valg av prosjekt, samt etablere budsjetter og målbare aktiviteter for å kunne rapportere til Norad om måloppnåelse og resultatgjennomføring.

I tillegg vedtok vi, på grunn av vår samarbeidspartner VEDCO, at søknaden med vedlegg skulle utarbeides på engelsk.

Det ble en meget intens og krevende oppgave å fullføre denne søknaden innen fristen 1. oktober 2007.

4. Strategi

Norads standard søknadsmal gir ikke muligheter til en klar og oversiktlig forklaring til hva et nytt prosjekt skal inneholde, og vi valgte derfor å utarbeide et

strateginotat som et vedlegg til søknaden.

For at medlemmene i VaU skal kunne danne seg et bilde av hva vårt nye prosjekt går ut på, gjengir jeg to av ni sider fra strategidokumentet «Executive Summary» og «Introduction and Background» (se neste side). For dem som måtte ønske å lese hele strategidokumentet, er dette tilgjengelig via styret i VaU.

5. Oppsummering

Vårt pågående prosjekt fases ut i 2007. 1714 «farmer households», tilsvarende 15 000 – 17 000 mennesker har da oppnådd minimum «food security level», og det var faktisk vårt opprinnelige mål for hele femårsperioden 2005 – 2009.

Søknad om et nytt treårig prosjekt er oversendt Norad, der meningen er å følge opp og videreutvikle de 1714 «farmer households» innen områdene:

- Commercialization
- Farmers associations
- Micro financing system
- Advocacy

Vi forventer et positivt svar fra Norad medio januar 2008.

Poverty Alleviation through Commercialization of Agriculture

Executive Summary

The prime objective behind this application is to improve the standard of living for the Ugandan farmer and his or her family. This includes increased income, indirectly improved education, improved health, knowledge in democratic processes and knowledge to the increased individual strength within groups.

The project will work with 1714 households in Kalagala and Kakooge sub counties in Luwero and Nakasongola districts respectively. These 1714 households have by the end of 2007 reached the food security level (or above) in accordance with the planned project goal of 70 % of the target group of 2400 households to have reached this level at the end of the present project (GLO-0762, UGA_- 99/027)

Two farmers associations will be created under this project, one in Kalagala and one in Kakooge. There is already one farmer association in Luwero. The new farmer association in Kalagala will represent the project's farmer groups and be set up in cooperation with the existing one. Women are particularly in focus, and 60% of the beneficiaries will be women.

The project is split in four major fields of operation:

- Commercialization
- Farmers associations
- Micro finance system
- Advocacy

Commercial enterprises will focus, amongst others, on the following products:

- Pineapples
- Maize
- Upland rice
- Bananas
- Poultry
- Pigs

As the project involves groups of farmers and establishment of farmers' associations, a successful project will indirectly promote democratic knowledge and attitude. NOFU has used "The PEHD Project" as work title: Prosperity – Education – Health – Democracy.

NOFU will cooperate with VEDCO, a Ugandan NGO with an immaculate reputation. NOFU works successfully with VEDCO during the present project (2005-2007).

Introduction and Background

NOFU (Norwegian Friends of Uganda) was established in 1978. The founders were "veterans" from work in Uganda during the 1960'ies and 1970'ies.

NOFU's local partner is VEDCO (Volunteer Efforts for Development Concerns), a Non Governmental Organisation (NGO) in Uganda. VEDCO was established as a company in 1986 and a NGO in 1992. VEDCO was originally established as a response to the challenges of poverty that resulted from social and economic disruption in Luwero caused by the military conflicts of 1980 – 1986.

Through a three years program (GLO-0762, UGA-99/027), NOFU is about to complete a successful cooperation with VEDCO to improve livelihoods of people and promote good farming practices so that every farmer is food secure. Some of these farmers have been able to produce for the market, and we have experienced how this in turn enables these farmers to keep children longer in school. The new project systemizes commercial agro production to lift the standard of living for more than 1700 households.

NOFU's PC (Project Committee) embraces a multitude

En av de nye RDE's med neste generasjon jordbruker. Kvinner er spesielt i fokus i prosjektet vårt. (Foto Jan Løvholt)

of expertise, inter alia project management skills and modern, computerised project monitoring competence. These skills are transferred to VEDCO through tailor made systems and workshops. The cooperation between NOFU and VEDCO provides the project with powerful and controllable project reporting tool.

The combination of the direct support, common agricultural knowledge in VEDCO and the PC and the monitoring system has proved to be extremely efficient in the present project.

NOFU has run projects in Uganda with NORAD's support since 1995. The present program (2005-2007) also included socio cultural activities, especially focused on disadvantaged Ugandans. As VEDCO focuses on the same target groups, many of these activities have now been transferred to VEDCO. NOFU's PC will honour education programs by completing scholarship payments for a number of students, but will not take on new students in the program.

NOFU's PC has competence in pedagogies, especially for handicapped children. This knowledge will be transferred to the beneficiaries through the VEDCO program. It is of outmost importance that the improved standard of living and knowledge in democratic processes are accompanied by the consciousness that all people have equal value and the same right to e.g. education.

Skiltet ved hovedveien.

På rektors kontor: forhenværende lærer Frøydis, styremedlem Dr. John Ogwal-Okot, rektor Alfred Okello.

Skolen i Lira – 40 år etter

Av Frøydis Guldahl

For 40 år siden – i 1967 - forlot jeg Lango College, en secondary school i Lira, nord i Uganda. Min fredskorpstid var over. Jeg hadde undervist på skolen i nesten tre år. I 1990-åra var jeg tilbake i Uganda. Men i Nord-Uganda var det krig, så jeg torde ikke reise tilbake til Lira. Ikke før nå.

Jeg dro nordover sammen med Alfred Macapili, en lango som hadde jobba sammen med norske skogbruksfolk i mange år, hadde gått på skogbruksskole i Steinkjer, og som skulle hjem fra Kampala med en bil som Karl hadde kjøpt til prosjektet de samarbeider om.

På avstand så skolen ut som før. Rektor ønsket meg velkommen. Og sammen med rektor var også en representant for foreldrene, og for skolens styre, og – under over alle andre – en av mine gamle skoleelever. Joel Odongo var 14 år da jeg forlot skolen. Jeg husker ham som en blid liten førsteklasing helt foran på fysikkklubben. Nå jobber han som sosialarbeider.

En skole i forfall

Rektors kontor så ut som et rektorkontor skal se ut. Men møtet med skolebygningene var sørgelig. 20 års krig hadde satt sine spor. Bord og benker i spisesalen var vekk, etter at skoleområdet hadde fungert som flyktningleir. Treverk trengs når man skal koke mat, og folk hadde forsynt seg. Vedlikehold var det lite av. Fysikkklubben var et sørgelig syn. Glassruter mangla.

Det var verken vann eller gass i kranene. Himlinga falt ned. Alt undervisningsutstyr var vekk. Skolen var bygd for 500 elever. Nå hadde den plutselig fått over 1100. Det var 80 i hver klasse. Elevene hadde ikke skolebøker. Folk i Lango er fattige, de har ikke råd til å betale så mye skolepenger som lenger sør i landet. Skolen trenger grundig rehabilitering og flere klasserom. Myndighetene bryr seg ikke om at skolen er ødelagt, de får ingen ekstra støtte av den grunn.

Alle tror jo at mzunguer er stinne av penger, så jeg strevde med å forklare at jeg ikke hadde tilgang til noen pengebinge. Jeg kunne bare love dem at jeg skulle prøve å finne en vennskapsskole til Lango College. Samtidig som jeg lurte på om jeg da også hadde tatt munnen for full.

Ny rektor – ny start

Jeg har tro på rektor ved skolen. Han kom til Lango College ved skoleårets start i januar i år. Det er det som gjør at jeg har lyst til å holde kontakt med skolen og har tro på at ting kan rette seg. I fjor ble Alfred Okello innkalt til ministeren og spurt om han hadde lyst til å overta som rektor på Lango College og få skikk på skolen.

– Du er gal, sa kompisene hans.

– Lango College is rotten and beyond repair.

Men Okello er en person som liker utfordringer. I tillegg er han lango, og hadde lyst til å komme hjem. Han hadde jobba i Kisubi i Sør-Uganda i 15 år, på St. Marys College, som er en velrenommert skole. Da folk i Lira hørte at en lærer fra denne prestisjetunge skolen skulle overta Lango College, møtte de ham med store forventninger. Og han skuffet ikke.

Folk i omgivelsene merket ganske raskt stor forskjell etter at Okello hadde overtatt. Den største forskjellen var at holdningen til elevene forandra seg. Lærerne er de som er mest forundra. Elevene løper ikke lenger rundt og gjør ugagn, de tar ansvar for skolen. I samarbeid med tegnelæreren har de malt vegger, og de slår graset. Det er gravd opp et stykke av skolens område, der skal det plantes bøtter, så elevene får tilskudd til sin daglige pocho, grøten som er staple food i Lango. Elever på tømmerlinja har laget spesialbord til to elever som sitter i rullestol. Rektors neste plan går ut på at tømmer-elevene skal snekre møbler til spisesalen.

Jeg arbeider med vennskapsskolesaken. Han noen av dere et forslag? Her på Lillehammer er alle skolene involvert i en skole i Sierra Leone, så jeg må utafør nærmiljøet mitt.